

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

Leaving Certificate 2012

Marking Scheme

Finnish

Higher Level

SUOMEN KIELI – PISTEYTYSOHJEET 2012

Maksimipistemäärä 100

I Tehtävä : Vastaa kaikkiin kysymyksiin.

(30 / 100)

1. Selitä omin sanoin seuraavat ilmaisut :

- a. **Vieraantuminen**=etääntyminen, vieraaksi tuleminen esim. ihmissuhteessa tai suhteessa johonkin ennen tärkeään asiaan 1p
- b. **Surutyö**=surevan ihmisen läpikäymä prosessi 1p
- c. **Kompastuskivi**=abstrakti ilmaisu esteelle 1p
- d. **Miesmaku**=tietynlainen mies ulkoisesti ja luonteeltaan, joka miellyttää 1p
- e. **Aukipuhuminen**=asian puhuminen, läpikäyminen ja miettiminen avoimesti 1p

2. Miksi Mäkinen kiinnostui ystävydestä tutkimuskohteenaan?

5p

Onko sinulle käynyt niin, että läheisenä pitämästäsi ihmisestä onkin tullut etäinen, tapaamiset ovat vähentyneet ja lopulta ne ovat loppuneet kokonaan? Tai onko pitkä ystävyysuhteesi päättynyt aluksi vähäiseltä tuntuvaan riitaan? Kun sitten mietit syytä välirikoon, sitä voi olla vaikea löytää.

Yhteiskuntatieteiden tohtori ja kirjailija **Arja Mäkinen** menetti läheisen ystävänsä joitain vuosia sitten juuri näin. Riita sovittiin, mutta ystävyys ei enää jatkunut. Riita ehti tehdä näkyväksi sen, että olimme vieraantuneet toisistamme, vaikka kumpikaan meistä ei olisi tahtonut sitä myöntää. Riidan jälkeen ymmärsin, että minun oli jatkettava ilman häntä.

Suru pitkään kestäneen ihmissuhteen menetyksestä oli suuri. Mäkinen halusi tietää, miten muut ovat vastaavassa tilanteessa reagoineet. Katkesivatko ystävyysuhteet yleensäkin näin? Mäkinen yllätykseksi aihetta ei ollut Suomessa tutkittu. Hän alkoi etsiä ihmisiä haastateltavaksi ja oppi, että vain harva ystävyys kestää suuret elämäntilanteen muutokset ja paikkakunnalta muuton. Siinä oli ehkä keskeisin syy myös hänen ystävyytensä päättymiseen.

3. Mitkä syyt tekstin mukaan aiheuttavat ystävyuden päättymisen?

5p

Vieraantuminen on ystävyuden kompastuskivi. Yhdistävien asioiden hiipuessa pois yhdessäolo ei enää tunnu yhtä tärkeältä kuin ennen. Näin voi käydä esimerkiksi silloin, kun toinen saa lapsia, aloittaa parisuhteen tai eroaa.

Koetukselle ystävyys joutuu siinä tilanteessa, että elämäntilanteet poikkeavat suuresti toisistaan. Lapseton ystävä tuntee helposti olonsa ulkopuoliseksi toisen elämän pyöriessä vauvan ympärillä, ja vastarakastuneen voi olla vaikea pitää suhdetta ystävään läheisenä. Jos ystävät ovat tottuneet tapaamaan pariskuntina ja toinen eroaa, kuviot menevät uusiksi. Niin sanotut ystävyysbudjetit eivät enää kohtaa.

Budjetin epätasapainosta on kyse silloinkin, kun toiselle lankeaa kerrasta toiseen antajan rooli. Moni Mäkisen haastatteleminen naisista mainitsi ystävyuden päättymiseen johtaneista syistä arvottomuuden tunteen.

4. Mikä aiheuttaa kirjoittajan mukaan ystävydessä luottamuksen menettämisen? 5p

Ero voi kuitenkin tapahtua myös äkillisesti. Näin käy erityisesti silloin, kun luottamus syystä tai toisesta katoaa. Klassisin esimerkki lienee konkreettinen pettäminen – ystävä vikittelee tai menee jopa sänkyyn toisen puolison kanssa. Mutta paljon pienemmistäkin asioista luottamus voi mennä.

- Ystävyshän perustuu pitkälti juuri tunteeseen siitä, että toiseen voi luottaa. Jos näin ei olekaan, voi ystävyuden jatkaminen ymmärrettävästi tuntua turhalta tai jopa mahdottomalta.

5. ”- Ihan pikkujutuista en itsekään haluaisi lähteä toista kritisoimaan, mutta jos ystävä on tärkeä, yrittäisin puhua minua vaivaavasta asiassa.” Miksi Mäkinen antaa tällaisen neuvon? Oletko samaa mieltä? Perustele vastauksesi tekstin avulla. 5p

Mäkinen muistuttaa, etteivät aukipuhumista kaipaavat asiat ole kaikille samanlaisia. Joku kokee myöhästelemisen sovitusta tapaamisista erityisen loukkaavana välinpitämättömyytenä, jotakuta toista sama määrä myöhästelyä suututtaa vain hetkellisesti. Ovatpa ystävyyttä hiertävät asiat mitä tahansa, keskustelemisen ajankohta on syytä harkita tarkkaan. Kannattaa puhua vain kahden kesken ja varautua kuuntelemaan, mitä ystävällä on sanottavanaan. Syytös ilman selittämismahdollisuutta on lähes varma keino ystävyuden tuhoamiseen.

Kun harmin aiheita patoo sisällään kuukausia, ehkä vuosiakin, jonain päivänä on siten edessä iso pamaus. Siitä ystävyys harvoin jatkuu. Näin ei tietenkään tarvitsisi olla. Mäkinen uskoo, että myös ystävyyteen mahtuu tunnepuhetta.

6. ”Eräänä päivänä se silti saattaa olla edessä – on aika antaa ystävän mennä.” Mitä Mäkinen tarkoittaa tällä ilmaisullaan? Kuinka vaikeaa neuvon noudattaminen voi hänen mukaansa olla? 5p

Ehkä ystävyys on käytännössä ollut ohi jo pitkään ja puuttuu vain päätös siirtää ystävä mielessä menneisyyden kansioon. Jos suhde ystävän kanssa on ollut yhtä antamista, ero voi olla helpotus.

Usein edessä on kuitenkin surutyö. –Pitkä ystävyyssuhde ei poikkea muista ihmissuhteista siinä, että se jättää lopuessaan suuren aukon ihmisen elämään. Tutkimuksistakin käy ilmi, että se voi

olla yhtä rankkaa kuin seurustelusuhteen katkeaminen. Toisinaan luopumista helpottaisi, jos ystävykset voisivat keskustella asiasta vielä kerran. Erota tavallaan ystävinä. Vaikka tämä ei olisikaan mahdollista, jokainen voi tahollaan käydä asiaa läpi.

On hyvä tehdä itselleen selväksi, mitä ystävyydelle tapahtui, ja jatkaa sen jälkeen elämäänsä takertumatta jo päättyneeseen ihmissuhteeseen.

HUOMAA: Tehtävien II ja III arvostelussa otetaan huomioon seuraavat osa-alueet:

1. **Tekstin sisällön ymmärtäminen:** kokelas ymmärtää kysymykset tekstistä ja osaa vastata niihin. Johtopäätökset tekstistä ovat oikeita. – 30%
2. **Vastausten sisältö ja rakenne:** kokelas kehittelee ajatuksiaan tekstin avulla jäsentyneesti, argumentoi asianmukaisesti ja täsmällisesti sekä viittaa oikein tekstiin. - 30%
3. **Kielellinen ilmaisu:** kokelas pystyy ilmaisemaan sujuvasti ja selkeästi ajatuksiaan. – 30%
4. **Kieliasu:** kieliopillinen rakenne, oikeinkirjoitus, välimerkit.- 10%

II Tehtävä:

(30 / 100)

Kirjoita suunnilleen 100 sanan mittainen oma kommenttisi tekstin väitteeseen:

”Erota tavallaan ystävinä.”

Hyvän vastauksen aineksia:

-onko mahdollista erota ystävinä?

-ystävyyys muistuttaa seurustelusuhdetta

-tunnepuhe ja keskustelu olisi tärkeää, mutta erotessa vaikeaa

-surutyö vie voimia

-luottamus on ehkä menetetty

-on jo vieraannuttu toisistaan

III Tehtävä:

(40 / 100)

Kirjoita suunnilleen 300 sanan essee. Valitse aiheeksi **toinen** näistä:

1. Parhaat ystäväni
2. Nyky-yhteiskunnassa haluamme kaiken hyvän itsellemme heti

